

**PRIM'AWLA QORTI CIVILI
ONOR IMHALLEF ANNA FELICE**

Illum 24 ta' Jannar, 2017

Citazzjoni Nru: 1088/2011 AF

Carmelo sive Charles Scerri

vs

Joseph Camilleri u martu Doris Camilleri

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ġuramentat ta' Carmelo sive Charles Scerri li permezz tiegħu wara li ġie premiss illi:

L-attur huwa kreditur tal-konvenuti fl-ammont ta' tmienja u ghoxrin elf, mitejn hamsa u hamsin Ewro u tmienja u tmenin centezmu (€28,225.88) rapprezentanti bilanc ta' prezz ta' frott u haxix mibjugha u kkonsenjati bl-ingrossa lill-konvenuti mill-attur fuq inkarigu tal-istess konvenuti u dana kif jirrizulta mill-annessi dokumenti (Dok. "CS1" sa Dok. "CS58").

L-imsemmi ammont huwa dejn cert, likwidu u dovut u, fil-fehma tal-istess attur jikkonkorru l-elementi preskritti mill-

artikoli 167 sa 170 tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta, sabiex din il-kawza tigi deciza bid-dispensa tas-smiegh, billi fil-fehma tal-istess attur, il-konvenuti m'ghandhomx ebda eccezzjoni xi jressqu kontra t-talba għall-hlas tal-imsemmi ammont.

Għalkemm il-konvenuti gew interpellati ripetutament sabiex iħallsu l-imsemmi ammont huma baqghu inadempjenti u ma ħallsux.

Dawn il-fatti huma maghrufa lill-attur personalment.

Għalhekk kellha ssir din il-kawza.

Intalbet din il-Qorti sabiex:

1. Tiddeciedi din il-kawza bid-dispensa tas-smiegh, għall-finijiet tal-Artikoli 167 sa 170 tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta.
2. Tikkundanna lill-konvenuti in solidum li jħallsu lill-attur l-ammont ta' tmienja u għoxrin elf, mitejn hamsa u hamsin Ewro u tmienja u tmenin centezmu (€28,225.88) rapprezentanti bilanc ta' prezz ta' frott u ħaxix mibjugha u kkonsenjati bl-ingrossa lill-konvenuti mill-attur fuq inkarigu tal-istess konvenuti u dana kif jirrizulta mill-annessi dokumenti (Dok. "CS1" sa Dok. "CS58").

Bl-ispejjez, inkluzi dawk tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju kontestwalment prezentat, oltre l-imghaxijiet legali mid-29 ta' Awwissu 2011 sal-jum tal-effettiv pagament, kontra l-konvenuti li huma minn issa ngunti għas-subizzjoni tagħhom.

Rat id-dokumenti annessi.

Rat illi fl-udjenza tas-27 ta' Ġunju 2012 xehed il-konvenut Joseph Camilleri u peress illi l-Qorti qieset illi l-konvenut kellu eċċezzjonijiet xi jressaq ingħata għoxrin jum żmien sabiex jippreżenta r-risposta tiegħu għar-rikors tal-attur.

Rat ir-risposta ġuramentata ta' Joseph Camilleri u martu Doris Camilleri li permezz tagħha eċċepew illi:

L-allegazzjonijiet vantati fir-rikors guramentat tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt ghar-ragunijiet segwenti.

L-esponenti jirrileva illi huwa qatt ma xtara tali konsenji minghand ir-rikorrenti fil-perjodi msemmija minnu kif sostna l-istess rikorrenti fir-rikors mahluf tieghu datat 4 ta' Novembru 2011.

Kif sostna, l-esponenti fix-xhieda tieghu fis-seduta quddiem din l-Onorabbli Qorti nhar is-27 ta' Gunju 2012, il-firma tal-esponent hija falza u fabbrikata.

Anke l-prospett (Account statement) mehmuz mar-rikors tar-rikorrenti u li juri l-bilanc dovut lill-istess rikorrent u xi flus hallas l-esponent lir-rikorrent, huwa ffabbrikat ghal tali skop ta' din il-kawza.

Ic-cekkijiet u n-numru ta' hlasijiet, ilkoll maghmula mill-esponent f'xi perjodi u li ghalihom ghamel referenza r-rikorrent fir-rikors promotur, jirreferu ghal hlasijiet ta' konsenji ohrajn u mhux dawk imsemmija fir-rikors.

Anke l-firem tal-pagamenti li l-lavranta tal-esponent tat lir-rikorrent jew lir-rapprezentant tieghu jirreferu ghal konsenji ohra u mhux ghal dawk il-konsenjii li gew attaccjati mar-rikors.

Oltre minnhekk, barra mill-fatt illi l-esponent ma hux debitur tar-rikorrenti fl-ammont mitlub mir-rikorrent u cioè ta' Ewro28,225.88 u dan minn kif sostnut fis-seduta tas-27 ta' Gunju 2012, il-konsenjii li ghalihom qed jitlob hlas ir-rikorrent li skond l-istess rikorrenti gew konsenjati bejn il-5 ta' Frar 2009 u t-28 ta' Marzu 2010 huma preskritti bl-gheluq tmintax-il xahar u dan a tenur l-artiklu 2148 tal-Kodici Civili, Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Ghaldaqstant, l-esponent umilment jitlob lil din l-Onorabbli Qorti sabiex tichad it-talbiet tar-rikorrent, bl-ispejjez kollha nkrosi mir-rikorrent.

Rat ir-relazzjoni tal-perit tekniku Joseph Mallia nnominat minn din il-Qorti fl-udjenza tal-31 ta' Ottubru 2012 sabiex jirrelata dwar il-firem li jinsabu fid-dokumenti a fol. 13 u 46 tal-proċess.

Semgħet ix-xhieda prodotti.

Semgħet it-trattazzjoni finali tal-partijiet.

Rat li l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Rat l-atti kollha tal-kawża.

Ikkunsidrat illi permezz ta' din il-kawża, l-attur qiegħed jitlob lill-Qorti tikkundanna lill-konvenuti jħallsuh l-ammont ta' €28,255.88 rappreżentanti bilanċ dovut lilu ta' frott u ħaxix mibjugħa u kkonsenjati bl-ingrossa lill-konvenuti fuq inkarigu tal-istess konvenuti. Il-konvenuti eċċepew illi parti sostanzjali tal-ħlas mitlub mill-attur huwa preskritt ai termini tal-artikolu 2148 tal-Kodiċi Ċivili, illi huma ma kienux xtraw ebda konsenji mingħand l-attur fil-perjodi indikati minnu u li għalhekk ir-rendikont preżentat mill-attur huwa fittizju, kif ukoll illi l-firma tal-konvenut fuq id-dokumenti eżebiti mill-attur hija ffalzifikata. Fir-rigward tal-kopji ta-*cheques* mhux imsarrfa esibiti mill-attur, il-konvenuti jgħidu li dawn il-pagamenti kienu jirreferu għall-konsenji oħra u mhux dawk imsemmija fir-rikors tal-attur.

Fir-rigward tal-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni ai termini tal-artikolu 2148 tal-Kodiċi Ċivili, jidher li l-konvenuti qegħdin jirreferu speċifikament għall-artikolu 2148(b) li jgħid hekk:

"L-azzjonijiet hawn taħt imsemmija jaqgħu bi preskrizzjoni bl-egħluq ta' tmintax-il xahar: ... (b) l-azzjonijiet ta' kredituri għall-prezz ta' merkanzija, oġġetti jew ħwejjeg oħra mobbli, mibjugħa bl-imnut."

Mill-provi prodotti, il-Qorti hija tal-fehma li l-konvenuti naqsu milli jipprovaw li l-konsenji in kwistjoni fil-fatt kienu mibjugħa bl-imnut, u dan speċjalment fid-dawl tal-fatt illi l-attur jgħid illi dawn ġew mibjugħa bl-ingrossa.

Dwar id-distinzjoni bejn bejgħ bl-imnut u bejgħ bl-ingrossa, din il-Qorti tagħmel riferenza għas-sentenza tal-Qorti tal-Appell Inferjuri fl-ismijiet General Precast Concrete Limited vs J.T.E. Limited, deciża fl-20 ta' Ottubru 2004 fejn ingħad hekk:

*"Gja fuq l-istregwa ta' sentenzi anterjuri gie enuncjat il-principju illi "ghalhekk fl-art 2148 (b)(gja Art 2253 (b)) tagħna, li ma huwiex limitat għall-bejgħ minn kummercjant lill-persuna li ma hijiex fil-kummerc, il-kriterju adoperat mhux korrelat mal-persuni, kummercjanti jew le, involuti fix-xiri, imma huwa, minflok, jekk il-bejgħ sarx bl-imnut jew inkella bl-ingrossa" – "**Emanuele Micallef et -vs- Francis Mercieca**", Appell Kummercjali, 26 ta' Mejju 1967.*

*Hekk gie ritenut illi "fir-rigward tal-applikabilita' tal-art 2148(b) il-qorti tiddistingwi għall-skop ta' preskrizzjoni bejn il-grossista u d-dettaljur u tghid li l-ligi ma tharisx lejn dik li tista' tkun abitwalment il-professjoni tan-negożjant ta' grossista jew minutant imma thares lejn il-vendita' in kwestjoni per se`" – Kollez **Vol. XLVIII pII p959; Vol. XXXV pII p613.***

*Dan premiss, jinsab stabbilit fid-dottrina illi dak li jiddistingwi l-bejgħ bl-ingrossa mill-bejgħ bl-imnut huwa l-fatt illi filwaqt li l-grossista principalment kien ibiegh lill-persuni li jinnegożjaw fil-merce mibjugħa, l-minutant principalment ibiegh lill-konsumatur fi kwantitajiet zghar skond il-htigijiet tiegħu. Ara a propozitu "**Joseph Grech - vs- Domenico Savio Spiteri et**", Appell, 25 ta' Mejju 2001. Għalhekk, kif rimarkat, il-grossista "vende per lo piu` a coloro i quali commerciano della cosa comprata "mentri l-minutant "**vende per lo piu` a compratori e in piccola quantita` misurata al bisogno di costoro**" (Kollez. Vol XXXI pIII p235)."*

Fis-sentenza tagħha fl-ismijiet Geordie Company Ltd vs Mario Azzopardi, deciża fit-23 ta' Jannar 2004, din il-Qorti diversament presjeduta qalet proprju hekk:

*"Wiehed mill-ewwel jinnota li din il-preskrizzjoni tapplika għall-bejgh bl-imnut (retail fit-traduzzjoni ingliza). Dan ifisser bejgh fi kwantitajiet zghar lill-pubbliku – bl-ingliz skond id-dizzjunarju **sale of goods in small quantities to the public, usually through a shop.***

F'dan il-kaz il-konvenut ma kienx qed jixtri bl-imnut ghaliex in effetti hu kien qed jixtri bi kwantitajiet sufficjenti bizzegjed għall-hanut tiegħu biex imbagħad hu jerga jbiegghom. Hu ma kienx il-pubbliku izda xtara bl-intenzjoni li jbiegħ lill-pubbliku u l-kwantitajiet illi xtara certament ma kienux zghar."

Il-konvenut fl-affidavit tiegħu stess jgħid illi huwa negozzjant li jbiegħ mill-hanut tiegħu. Mid-*delivery notes* eżebiti mill-attur jirriżulta li l-konvenut kien jixtri kwantitajiet sostanzjali ta' prodotti mingħand l-attur u għalhekk il-Qorti hija tal-fehma li l-arrangament bejn il-partijiet kien wiehed ta' bejgh bl-ingrossa sabiex wara l-konvenut ibiegħ lill-klijenti tiegħu. Għaldaqstant din l-eċċezzjoni tal-konvenuti qiegħda tiġi miċhuda in kwantu li l-preskrizzjoni ta' tminax-il xahar skont l-artikolu 2148(b) tal-Kodiċi Ċivili eċċepita minnhom ma tapplikax.

Mar-rikors promotur, l-attur ippreżenta diversi dokumenti li huwa jgħid illi huma prospetti tal-bilanċ imħallas mill-konvenut kif ukoll il-bilanċ li għadu ma ħallasx, u dan dejjem għal diversi konsenji ta' frott u ħaxix. Huwa ppreżenta wkoll żewġ dokumenti msemmija *statement of unpaid invoices* li l-attur jgħid illi huma ffirmati mill-konvenut u allura l-attur jgħid illi l-konvenut bil-firma tiegħu rrikonoxxa d-dejn li għad għandu miegħu. Dawn l-*invoices* bil-firma tal-konvenut jammontaw għall-ammont komplessiv ta' €29, 103.91. Izda l-konvenut jiċhad illi huwa ffirmat dawn id-dokumenti. Ġew preżentati wkoll kopji meħuda minn librett ta' pagamenti fejn ġew notati l-pagamenti li kienu jsiru mill-konvenut lill-attur akkont tal-konsenji ta' prodotti fil-perjodu in kwistjoni. Il-konvenut jikkonferma li l-firem fuq il-kopji ta' dan il-librett huma tiegħu.

Fir-rigward ta' dawk il-firem li l-konvenut jgħid li ġew iffalsifikati, il-perit tekniku Joseph Mallia li ġie mahtur mill-Qorti sabiex jirrelata dwar dawn il-firem, jikkonkludi fir-relazzjoni

tiegħu li dawn il-firem huma identiċi għall-kampjuni tal-firem rilaxxati mill-konvenut kif ukoll għall-firem mhux kontestati tal-istess konvenut li jinsabu miktubin fil-librett eżebit, liema firem kif diġa ngħad il-konvenut jikkonferma li huma tiegħu.

Minkejja li l-konvenut ikompli jiċċad illi dawn il-firem huma tiegħu, il-Qorti ssib illi ma tressqet ebda raġuni valida sabiex jiġu skartati l-konkluzjonijiet tal-perit tekniku u għalhekk din il-Qorti qiegħda tagħmel tagħha dawn il-konkluzjonijiet u għaldaqstant l-eċċezzjoni tal-konvenuti fis-sens illi l-firma fuq dawn id-dokumenti m'hijiex tiegħu qiegħda tiġi miċhuda.

Il-konvenut jinsisti li fil-perjodu illi għalih l-attur qiegħed jitlob pagament tal-konsenji in kwistjoni huwa lanqas biss kien għadu jixtri prodotti mingħand l-attur. Sabiex jissostanzja l-argument tiegħu, huwa esibixxa diversi *invoices* mingħand bejjiegħa oħra għall-perjodu in kwistjoni. Din il-Qorti tqis li l-fatt waħdu illi huwa kien jixtri frott u haxix mingħand haddieħor ma jfissirx illi huwa bilfors eskluż illi kien għadu jixtri wkoll mingħand l-attur. B'żieda ma dan, il-Qorti ssib illi l-konvenut m'huwiex veritier fil-verżjoni tiegħu in kwantu li minkejja li jgħid illi huwa ma kienx għadu jixtri mingħand l-attur fil-perjodi li għalihom l-attur qiegħed jippretendi ħlas ta' dawn il-konsenji, jidher mill-kopji tal-librett a fol. 61 sa 65 tal-proċess, illi sas-sena 2011 il-konvenut kien għadu qed iħallas diversi pagamenti ta' €100 lill-attur sabiex jaqta' d-dejn illi kellu mal-attur ta' dawn il-konsenji. Kif diġà ngħad, il-konvenut ma jiċċadx li l-firem li jinsabu fuq dan il-librett huma tiegħu. In kwantu li l-konvenut jiċċad li kien baqa' jixtri mingħand l-attur, b'dan illi jgħid illi kien ilu ma jixtri mingħandu mill-bidu tas-sena 2009, u li għalhekk huwa m'għandux iħallsu tal-konsenji mertu tal-kawża, il-konvenut naqas jaghti spjegazzjoni għalfejn kien għadu qiegħed iħallas lill-attur sa ftit xhur qabel infetħet din il-kawża.

B'żieda ma dan, huwa l-konvenut stess li jammetti fix-xhieda tiegħu li huwa għandu jħallas lill-attur l-ammont kompressiv ta' €3296.93 indikat fiż-żewġ *cheques* li l-attur ma setax isarra. Il-konvenut jgħid illi dawn jirreferu għal konsenji differenti mingħajr ma jispjega għal liema konsenji qiegħed jirreferi. Fiċ-

ċirkostanzi tal-każ, il-Qorti ssib illi din il-verżjoni tal-konvenut m'hijiex verosimili.

Huwa veru li fuq id-*delivery notes* li ġew preżentati mill-attur ma jirriżultax illi hemm il-firma tal-konvenut, iżda jibqa' l-fatt illi l-konvenut kien effettivament iffirma żewġ *statements* li jikkonfermaw l-ammont li kien għadu pendent fuq dawn id-*delivery notes* u minkejja li l-konvenut jibqa' jsostni li din il-firma m'hijiex tiegħu, kif diġa ngħad, din il-Qorti qiegħda tagħmel tagħha l-konkluzjoni tal-perit tekniku li jikkonferma li dawn il-firem huma fil-fatt awtentiċi.

Fir-rigward ta' dak li jirreferi għalih il-konvenut fil-bqija tal-affidavit tiegħu, fejn isemmi *cheques* li kien jirċievi f'ismu iżda li kien isarrafhom għall-attur, kont tal-bank li nfetaħ fuq ismu mingħajr il-permess tiegħu, ktieb tal-kera tar-raba' li wkoll jgħid illi huwa ffalsifikat in kwantu li huwa ma jikri ebda raba', kif ukoll *truck* proprjetà tiegħu li allegatament ġie mibjugħ mill-attur mingħajr il-permess tal-konvenut, din il-Qorti ssib illi l-konvenut xejn ma huwa kredibbli in kwantu li dawn l-allegazzjonijiet la ġew pruvati mill-konvenut u lanqas ma ġie spjegat minnu għalfejn għandhom jimpingu fuq il-mertu tal-kawża odjerna.

Fiċ-ċirkostanzi, il-Qorti ssib illi l-verżjoni tal-attur, sostanzjata minn dokumentazzjoni ffirmata mill-konvenut stess, hija ferm aktar kredibbli minn dik tal-konvenut u għaldaqstant il-bqija tal-eċċezzjonijiet tal-konvenut ukoll qegħdin jiġu miċhuda.

Illi fir-rigward tal-konvenuta, minkejja li mill-provi prodotti jidher li effettivament in-negozju kien jiġi ġestit mill-konvenut, jiġi osservat li għalkemm a tenur tal-artikolu 1324 tal-Kodiċi Ċivili '*atti normali ta' ġestjoni ta' kummerċ, negozju jew professjoni li jkunu qed jiġu eżerċitati minn parti waħda biss mill-miżżewġin, ikunu vestiti biss f'dik il-parti li fil-fatt tkun qed teżerċita dak il-kummerċ, negozju jew professjoni anke fejn dawk l-atti kieku ma kienux magħmula in relazzjoni ma' dik is-sengħa, negozju jew professjoni kienu jikkostitwixxu amministrazzjoni straordinarja*', b'daqshekk ma jfissirx illi l-komunjoni tal-akkwisti viġenti bejn il-konjugi tkun eżonerata minn kull responsabilita' versu it-terz kreditur (ara f'dan is-

sens: Three Barrels Limited vs Joan Schembri et, deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta fis-17 ta' Jannar 2013 u Claudette Gauci vs Paolo Bonnici Limited et, deċiża minn din il-Qorti diversament presjeduta fid-9 ta' Ottubru 2003). Fil-każ in eżami jirriżulta li l-konvenuti huma miżżewġin u fin-nuqqas ta' prova kuntrarja japplika dak dispot fl-Artikolu 1316(1) tal-Kodiċi Ċivili u ċioe li ż-żwieġ li jsir f'Malta jgħib ipso jure bejn il-miżżewġin il-komunjoni tal-akkwisti, meta ma jkunx hemm ftehim xort' oħra b'att pubbliku. Konsegwentement, jirriżulta li t-talbiet attriċi għandhom jintlaqgħu wkoll fil-konfront tal-konvenuta qua mart il-konvenut.

Għalhekk u għal dawn ir-ragunijiet, din il-Qorti, taqta' u tiddeciedi billi tastjeni milli ttiprovdi dwar l-ewwel talba tal-attur billi l-konvenuti ġew awtorizzati jikkontestaw il-kawża u tilqa' t-tieni talba attriċi billi tikkundanna lill-konvenuti in solidum iħallsu lill-attur l-ammont ta' tmienja u għoxrin elf, mitejn ħamsa u ħamsin Ewro u tmienja u tmenin ċenteżmu (€28,255.88) bl-imgħax kif mitluba.

Spejjeż tal-kawża jitħallsu mill-konvenuti.

IMHALLEF

DEP/REG